

N:o 121.

Ank. till Riksd. kansli den 17 maj 1904, kl. 11 f. m.

Memorial angående statsregleringen för år 1905.

(R. A.)

Sedan icke allenast beloppen af de utaf Riksdagen beviljade anslag blifvit af Riksdagen bestämda, utan ock de summor blifvit fastställda, hvartill såväl statsverkets ordinarie inkomster som tull- och postmedlen, bevillningsavgifterna för särskilda förmåner och rättigheter, stämpelmedlen, brännvinstillverkningsskatten, hvitbetssockertillverkningsavgiften, inkomstskatten, punschskatten och maltskatten för år 1905 skola beräknas, äfvensom beslut fattats angående dispositionen af riksbankens vinst för år 1903, får statsutskottet, jämlikt 39 § riksdagsordningen, för Riksdagen framlägga resultatet af statsregleringen jämte den utskottet åliggande utredning af riksgäldskontorets behof.

Härvid har utskottet dock först att afgifva yttrande öfver vissa väckta, ännu oafgjorda förslag samt angående sättet för anvisande af vissa anslagsbelopp med mera, på sätt här nedan synes.

I propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kungl. Maj:t föreslagit, att såsom tillgång vid förestående statsreglering må beräknas dels 1,445,700 kronor af öfverskott å 1903 års statsreglering, dels ock 3,250,000 kronor af det i riksstaten för år 1903 till statsverkets kassaförslagsfond öfverförda belopp å 6,500,000 kronor.

Med afseende härå innehåller statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 12 sistlidne januari följande:

Beträffande först resultatet af 1902 år statsreglering hade statskontoret i skrifvelse till Kungl. Maj:t den 13 augusti 1903 anmält att,

Bih. till Riksd. Prot. 1904. 4 Saml. 1 Afd. 81 Häft. (N:o 121.)

sedan rikshufvudboken för år 1902 blifvit afslutad, statsregleringen för samma år visat sig hafva utfallit sålunda:

brist å statsverkets inkomster	kronor	5,050,783: 39	
brist å förslagsanslag, utgående från statskontoret, ..	„	7,741,527: 01	kronor 12,792,310: 40

Om härifrån drages öfverskott å vissa inkomstitlar	kronor	10,217,024: 12	
besparingar å förslagsanslag, som utginge från statskontoret, ...	„	814,620: 44	
besparingar å förslagsanslag, som utginge från riksgäldskontoret, ...	„	28,698: 03	
besparingar å en del extra anslag till följd af anslagens upptagande i riksstaten till jämnt krontal	„	21: 63	
besparing å tionde hufvudtitelns anslag »bidrag till folkskollärares pensionering»	„	600: —	
odisponerade behållningar å en del extra anslag ..	„	55,304: 81	„ 11,116,269: 08
uppstode en nettobrist af	kronor	1,676,041: 32	

I samma skrifvelse hade statskontoret jämväl redogjort för den i rikshufvudboken under benämning af »fonden för reserverade medel» upplagda särskilda räkning öfver öfverskott och brister i statsregleringarna, hvaraf inhämtades, att behållningen å denna fond vid 1901 års slut utgjorde

..... kronor	46,833,566: 55	
hvertill komme af myntverkets behållning för år 1902	„	229,813: 39
..... kronor	47,063,379: 94	
samt att, om därifrån afräknades dels den på 1902 års riksstat af den-		

Transport kronor 47,063,379: 94.

Transport kronor 47,063,379: 94.

na behållning uppförda
 anvisning af kronor 24,165,000: —
 och dels förenämnda netto-
 brist i samma års stats-
 reglering ,, 1,676,041: 32 ,, 25,841,041: 32
 uppkomme det belopp af kronor 21,222,338: 62,
 hvartill enligt 1902 års rikshufvudbok behållningen å nyssnämnda sär-
 skilda räkning vid samma års slut uppginge. Då emellertid i 1903 års
 riksstat vore såsom tillgång påräknadt ett öfverskott å statsregleringarna
 för år 1900 och föregående
 år till belopp af kronor 15,916,000: —
 och i 1904 års riksstat ,, 6,752,000: — kronor 22,668,000: —
 men fondens behållning vid 1902 års slut endast
 uppginge till ,, 21,222,338: 62
 förefunnes en brist af kronor 1,445,661: 38.

Skillnaden mellan sistnämnda summa och det belopp 1,676,041 kronor 32 öre, som angifvits såsom nettobrist å 1902 års statsreglering, vore beroende därpå, att bland fondens för reserverade medel tillgångar inginge dels det belopp, 566 kronor 55 öre, hvarmed öfverskottet å statsregleringarne för år 1901 och föregående år, 6,752,566 kronor 55 öre, öfverstege anvisningen å samma öfverskott enligt 1904 års riksstat, 6,752,000 kronor, och dels af myntverkets behållning för år 1902, 229,813 kronor 39 öre. Om ifrågavarande båda belopp, tillhopa 230,379 kronor 94 öre, afdroges från nettobristen enligt rikshufvudboken å 1902 års statsreglering, 1,676,041 kronor 32 öre, uppkomme det belopp 1,445,661 kronor 38 öre, eller i rundt tal 1,445,700 kronor, för hvilket tillgång nu måste beredas.

Beträffande statsregleringen för år 1903 har departementschefen å sid. 7—9 i statsrådsprotokollet meddelat approximativa beräkningar, hvaraf framginge, att nettoöfverskottet å denna statsreglering kunde beräknas till högst 5,000,000 kronor.

Alltsedan den statsreglering, som förelades 1881 års Riksdag, hade — yttrar departementschefen härefter — i regel vid uppgörandet af statsregleringen för det budgetår, som följt näst efter hvarje Riksdags sammanträde, det förfarande iakttagits, att befintligt öfverskott å statsregleringen för det år, som närmast föregått Riksdagens sammanträde, icke tagits i beräkning. Lämpligheten i allmänhet af ett dylikt förfaringssätt ville departementschefen icke heller bestrida. Då emellertid från 1902 års statsreglering kvarstode en brist af i rundt tal 1,445,700

kronor, som nu måste täckas, och statsverkets inkomster för år 1905 icke syntes vara tillräckliga för att fylla behovet för samma år, ansåge departementschefen omständigheterna så till vida berättiga till en afvikelse från nämnda förfaringssätt, att af det öfverskott, som kunde antagas uppkomma å 1903 års statsreglering, ett belopp, motsvarande bristen å 1902 års statsreglering, borde få tagas i beräkning för den statsreglering, som nu föreläge; och har departementschefen därför hemställt, att af berörda öfverskott ett belopp af 1,445,700 kronor finge beräknas för 1905 års statsreglering.

I fråga om ofvanberörda, i riksstaten för år 1903 till statsverkets kassaförslagsfond öfverförda belopp har departementschefen anfört följande.

I proposition till 1902 års Riksdag föreslog Kungl. Maj:t Riksdagen att till upptagande i riksstaten för år 1903 bevilja en särskild tilläggsbevillning af 7,650,000 kronor att, utan sammanblandning med bevillningen af fast egendom samt af inkomst, på grund af 1902 års bevillningstaxering utgå efter angifna grunder. I det förslag till riksstat för år 1903, som förelades Riksdagen, upptogs tilläggsbevillningens belopp, 7,650,000 kronor, bland statsverkets inkomster men affördes under utgifterna såsom afsättning till en fond för bestridande af kostnader för kasernbyggnader; och afsågs med Kungl. Maj:ts berörda förslag, att fonden skulle utgöra en reserv, som, efter inhämtande af Riksdagens beslut i hvarje särskildt fall, finge anlitas för att bestrida en del af de i de följande årens statsregleringar förekommande kostnader för kasernbyggnader.

Kungl. Maj:ts förslag om en särskild tilläggsbevillning blef af Riksdagen bifallet. Däremot vann förslaget om afsättning af tilläggsbevillningens belopp till en fond med nyss angifvet syfte icke Riksdagens godkännande. I skrifvelse angående statsregleringen för år 1903 och sättet för anordnande af vissa anslagsbelopp den 20 maj 1902 anmälde nämligen Riksdagen, att Riksdagen, med afslag å Kungl. Maj:ts sistberörda förslag, i riksstaten för 1903 till statsverkets kassaförslagsfond öfverfört 6,500,000 kronor, dock med bibehållande af rätt för Riksdagen att framdeles öfver detta belopp på annat sätt förfoga. I berörda belopp förefunnes således — yttrar departementschefen vidare — en tillgång, som med Riksdagens medgifvande kunde disponeras; och då det af departementschefen förut antydda önskningsmålet — undvikande af ökad beskattning — kunde ernås genom att af denna tillgång för år 1905 års statsreglering beräkna hälften, eller 3,250,000 kronor, tvekade departementschefen icke tillstyrka Kungl. Maj:t att föreslå Riks-

dagen att medgifva, att af ifrågavarande i riksstaten för år 1903 till statsverkets kassaförlagsfond öfverförda belopp, 6,500,000 kronor, hvar-
öfver Riksdagen förbehållit sig rätt att framdeles på annat sätt förfoga,
hälften, eller 3,250,000 kronor, finge beräknas såsom tillgång vid 1905
års statsreglering.

Mot det framställda förslaget att för 1905 års statsreglering
taga i anspråk 3,250,000 kronor af det i riksstaten för år 1903 till
statsverkets kassaförlagsfond öfverförda beloppet har utskottet ej något
att erinra. Hvad däremot angår det ifrågasatta användandet för samma
statsreglering af en del af det beräknade öfverskottet å statsregleringen
för nästlidet år har utskottet med hänsyn till de tillgångar, som i öfrigt
förefinnas för fyllande af den nu förestående statsregleringens behof,
funnit det icke vara erforderligt att nu anlita berörda öfverskottsmedel,
hvilka i öfverensstämmelse med det förfaringssätt, som förut i regel
blifvit följdt, lämpligen böra i sin helhet reserveras för den budget,
som en kommande Riksdag har att uppgöra.

Utskottet hemställer sålunda,

1:o.

att såsom tillgång vid statsregleringen för år
1905 må beräknas och användas 3,250,000 kronor af
det i riksstaten för år 1903 till statsverkets kassa-
förlagsfond öfverförda belopp å 6,500,000 kronor.

Kungl. Maj:t har vidare i statsverkspropositionen föreslagit, att
till betäckande af brist i statsregleringen för år 1902 må i nästkommande
års riksstat uppföras ett utgiftsbelopp af 1,445,700 kronor.

I enlighet härmed hemställer utskottet,

2:o.

att till betäckande af brist i 1902 års stats-
reglering må i riksstaten för år 1905 bland utgifterna
uppföras ett belopp af 1,445,700 kronor.

I riksstaten för hvart af åren 1896—1904 har afsatts ett belopp
af 1,400,000 kronor, som tillgodoförts den enligt kungl. bref den 15

november 1895 under statskontorets förvaltning ställde *arbetareförsäkringsfonden*.

Kungl. Maj:t har nu föreslagit Riksdagen medgifva, att jämväl i riksstaten för år 1905 måtte till nämnda fond afsättas 1,400,000 kronor.

Utskottet hemställer,

3:o.

att Riksdagen må besluta, att till arbetareförsäkringsfonden skall i riksstaten för år 1905 afsättas ett belopp af 1,400,000 kronor.

Kungl. Maj:t har i statsverkspropositionen föreslagit, att till *underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande* måtte i riksstaten för år 1905 afsättas 350,000 kronor.

Till statsrådsprotokollet har chefen för finansdepartementet i denna fråga anført följande:

»På Eders Kungl. Maj:ts framställning har Riksdagen, till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande, uppfört i riksstaten för hvart af åren 1891—1895 ett belopp af 100,000 kronor och för hvart af åren 1899—1904 ett belopp af 250,000 kronor. Chefen för civildepartementet har emellertid meddelat mig, att, med hänsyn till det för år 1903 beräknade utgiftsbeloppet samt beloppet af den vid slutet af nämnda år beräknade behållningen och då det behof, hvarför ifrågavarande medel afses, kan antagas komma att framdeles än mera ökas, anslaget för år 1905 synes böra höjas; och får jag, i anledning häraf, efter samråd med chefen för nämnda departement, tillstyrka, att för ändamålet må för år 1905 afsättas 350,000 kronor.

I enlighet härmed hemställer utskottet,

4:o

att Riksdagen må i riksstaten för år 1905 uppföra ett belopp af 350,000 kronor att till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsättas.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar har Riksdagen för år 1905 beviljat följande anslag, nämligen:

till *anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade järnvägar* 4,000,000 kronor (statsutskottets utlåtande n:o 43 punkten 4:o); och till *fortsättning af statsbanan från Göteborg till Skee* 4,000,000 kronor (statsutskottets utlåtande n:o 47).

Kungl. Maj:t har föreslagit, att båda dessa anslag måtte bestridas med lånta medel och sålunda anvisas till utgående från riksgäldskontoret.

Med anslutning härtill och då jämväl de för år 1905 beviljade 1,500,000 kronor af 1901 års fond till *låneunderstöd för enskilda järnvägar* torde böra på enahanda sätt anskaffas, får utskottet hemställa,

5:o

att *dels* anslaget 4,000,000 kronor till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade järnvägar, *dels* anslaget 4,000,000 kronor till fortsättning af statsbanan från Göteborg till Skee, *dels* ock de af 1901 års Riksdag för år 1905 beviljade 1,500,000 kronor till låneunderstöd för enskilda järnvägar må till utgående från riksgäldskontoret anvisas, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas, och riksgäldskontoret bemyndigas att medelst försäljning af svenska statsobligationer i mån af behof bereda erforderlig tillgång till förenämnda belopps utbetalning.

Riksdagen har, med bifall till Kungl. Maj:ts därom aflättna proposition och statsutskottets hemställan i dess utlåtande n:o 70, bemyndigat riksgäldskontoret

dels att af det utaf 1903 års Riksdag för anläggning af vissa *interurbana telefonledningar* beviljade belopp, 2,759,400 kronor, såsom lån tillhandahålla telegrafstyrelsen under år 1904, utöfver förut för sist nämnda år anvisade lånebelopp 600,000 kronor, ytterligare 420,000 kronor och under år 1905 1,039,400 kronor,

dels ock att tillhandahålla telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende i afseende å *lokala telefonnät med förbindelseledningar* ett lånebelopp för år 1904 af 1,775,000 kronor.

Vidare har Riksdagen, i anledning af Kungl. Maj:ts framställning och med bifall till hvad af särskilda utskottet n:o 2 blifvit i dess utlåtande n:o 3 i detta hänseende hemställdt, bemyndigat riksgäldskontoret

att under åren 1905—1909 tillhandahålla statskontoret ett belopp af högst 10,000,000 kronor för bildande af en *egnahemslånefond*.

Med anledning häraf hemställer utskottet,

6:o.

att i förslagsberäkningen öfver riksgäldskontorets inkomster och utgifter må upptagas fullmäktige medgifven upplåningsrätt *dels* för de af innevarande års Riksdag till utgående under år 1904 och 1905 anvisade lånemedel å tillsammans 1,459,400 kronor för anläggning af vissa interurbana telefonledningar, *dels* för det af Riksdagen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende i afseende å lokala telefonnät med förbindelseledningar anvisade lånebelopp 1,775,000 kronor, *dels ock* för det belopp af högst 10,000,000 kronor, som riksgäldskontoret har att för bildande af en *egnahemslånefond* tillhandahålla statskontoret.

Under förutsättning af bifall till hvad utskottet här ofvan föreslagit, och om i öfrigt några på statsregleringen inverkande beslut icke vidare varda af innevarande Riksdag fattade, skulle, *utan* inberäkning bland inkomsterna af bevillning af fast egendom samt af inkomst, statsregleringen för år 1905 utfalla sålunda:

Tillgångar och inkomster:

Statsverkets <i>ordinarie</i> inkomster (statsutskottets utlåtande n:o 106)	kronor	31,280,000: —
Statsverkets <i>extra ordinarie</i> inkomster eller bevillningar (bevillningsutskottets betänkande n:o 44):		
Tullmedlen	kronor	54,000,000: —
Postmedlen	„	16,245,000: —
Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter	„	250,000: —
Stämpelmedlen	„	6,600,000: —
Brännvinstillverkningsskatten	„	25,700,000: —
Transport	kronor	102,795,000: —
		31,280,000: —

Transport kronor	102,795,000: —	31,280,000: —
Hvitbetssockertillverkningsaf- giften	12,000,000: —	
Inkomstskatten för år 1905 ..	11,000,000: —	
Punschskatten	1,300,000: —	
Maltskatten	3,000,000: —	130,095,000: —
Af det i riksstaten för år 1903 till statsverkets kassaförlagsfond öfverförda belopp å 6,500,000 kronor	kronor	3,250,000: —
Af riksbankens vinst för år 1903 (bankoutskottets memorial n:o 5)	„	4,000,000: —
hvidan tillgångarna och inkomsterna för år 1905, med undantag af beivllningen af fast egendom samt af inkomst, uppgå till	kronor	168,625,000: —

Utgifter:

De på *ordinarie* stat uppförda utgifterna hafva blifvit bestämda till följande belopp:

<i>Första hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåande n:o 2)	kronor	1,321,000: —
<i>Andra hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåande n:o 3)	„	4,004,590: —
<i>Tredje hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåande n:o 4)	„	881,750: —
<i>Fjärde hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåande n:o 5 och memorial n:is 62, 74 och 104) ..	„	42,527,986: —
<i>Femte hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåande n:o 6 och memorial n:is 90 och 105)	„	12,997,990: —
<i>Sjätte hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåanden n:is 7 och 41) ..	„	28,934,615: —
<i>Sjunde hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåanden n:is 8 och 8 a) ..	„	8,552,793: —
<i>Åttonde hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåande n:o 9 och me-		

Transport 99,220,724: —

Transport kronor 99,220,724: —		
memorial n:o 49, särskilda utskottets n:o 1 utlåtanden n:is 2, 4 och 5 och memorial n:o 9 samt sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 2)	„	17,119,229: —
<i>Nionde hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtande n:o 10 och memorial n:o 46)	„	4,960,300: —
<i>Tionde hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtande n:o 11 och memorial n:is 110 och 114)	„	4,090,990: —
		125,391,243: —
De <i>extra ordinarie</i> utgifter, som blifvit för år 1905 anvisade att utgå från statskontoret, utgöra:		
<i>Andra hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtanden n:is 3 och 12 samt memorial n:o 93)	kronor	434,910: —
<i>Tredje hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtanden n:is 4 och 12 samt memorial n:is 30 och 93)	„	13,450: —
<i>Fjärde hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtanden n:is 5, 5 a, 12 och 91 samt memorial n:is 62, 74, 93, 104 och 111)	„	13,098,914: —
<i>Femte hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtanden n:is 6 och 12 samt memorial n:is 90, 93 och 105)	„	8,535,810: —
<i>Sjätte hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtanden n:is 7, 12, 42, 43, 63, 69, 76, 103 och 107 samt memorial n:is 93 och 117) ...	„	5,644,685: —
<i>Sjunde hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtanden n:is 8, 8 a, 12 och 57, samt memorial n:is 59, 93 och 116)	„	783,107: —
<i>Åttonde hufvudtiteln</i> (statsutskottets utlåtanden n:is 9, 9 a, 12,		
Transport kronor 28,510,876: —		125,391,243: —

Transport	kronor	28,510,876: —	125,391,243: —
54, 55 och 96, memorial n:is 49 och 93 samt särskilda ut- skottets n:o 1 utlåtande n:o 2)	„	1,593,371: —	
Nionde hufvudtiteln (statsutskot- tets utlåtanden n:is 10 och 12 samt memorial n:is 46 och 93)	„	2,250,000: —	
Tionde hufvudtiteln (statsutskot- tets utlåtande n:o 11 och memorial n:o 110)	„	1,556,910: —	33,911,157: —
Härtill komma			
dels utom hufvudtitlarne:			
till anläggning af en statsbana från Morjärv till Lappträsk m. m. (statsutskottets utlå- tande n:o 75 och memorial n:o 97)	kronor		500,000: —
dels till utgående från riksgälds- kontoret:			
riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar m. m., för- slagsvis	„	1,076,250: —	
räntor och afbetalningar å stats- skulden	kronor	17,470,950: —	
efter afdrag af de till riksgälds- kontoret ingående ränte- och kapitalbe- talningar, förslagsvis	„	4,320,300: —	
	„	13,150,650: —	14,226,900: —
dels ock, om utskottets här ofvan under punk- terna, 2:o, 3:o och 4:o gjorda förslag bifallas:			
till betäckande af brist i 1902 års statsreglering	kronor		1,445,700: —
afsättning till arbetareförsäkringsfonden	„		1,400,000: —
afsättning till underlättande af åtgärder för ar-			
Transport	kronor	176,875,000: —	

	Transport kronor	176,875,000: —
betares olycksfallsförsäkring och sjukkassors		
bildande	„	350,000: —
	kronor	177,225,000: —
hvilket utgiftsbelopp med	„	8,600,000: —
öfverstiger summan af de här ofvan angifna		
tillgångarna och inkomsterna, bland hvilka		
bevillning af fast egendom samt af inkomst		
ej beräknats	kronor	168,625,000: —
Utskottet hemställer alltså:		

7:o

att Riksdagen må för år 1904 åtaga sig en bevillning af fast egendom samt af inkomst till belopp af åtta millioner sexhundra tusen kronor;

8:o

att bevillningsutskottet må erhålla uppdrag att föreslå sättet, huru nämnda bevillning bör utgå.

Kungl. Maj:t har i statsverkspropositionen föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att vid statsregleringen för år 1905 de i Rikets Ständers skrifvelse den 12 maj 1841 angifna grunder i afseende å dispositionen af besparingarna å hufvudtitlarna fortfarande måtte blifva gällande.

I en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 243) har herr *A. Hedin* föreslagit, att Riksdagen ville besluta:

1:o) att de genom missförstånd af gällande föreskrifter uppkomna behållningar, som enligt föreskrifternas flera gånger förklarade mening ej äro »besparingar» i den af Riksdagen fastställda betydelse, antingen skola öfverlämnas till Riksdagens förfogande eller, om så ej sker, äskade anslag likväl kunna af Riksdagen anvisas på dessa behållningar, så långt de räcka, samt

2:o) att specificerad redogörelse för disposition af besparingar till hvarje Riksdag afgifves för föregående år tillsammans med statsverkspropositionen.

Tillika har motionären anhållit, att statsutskottet ville föreslå de

framställningar till Kungl. Maj:t och möjligen andra åtgärder, som häraf påkallades.

Med afseende å de skäl, som till stöd för herr Hedins förslag blifvit anförda, tillåter sig utskottet att hänvisa till själfva motionen.

Hvad först angår det i motionen framställda yrkandet att en specificerad redogörelse för dispositionen af besparingarna skulle till hvarje Riksdag afgifvas tillsammans med statsverkspropositionen, får utskottet erinra, att ett af samma motionär vid 1892 års riksdag väckt förslag i enahanda syfte blifvit af Riksdagen i enlighet med statsutskottets hemställan afslaget. I sitt då afgifna utlåtande framhöll utskottet, hurusom Riksdagen ingalunda saknade tillfälle att erhålla kännedom om besparingarnas användning. I sådant afseende påpekades, att statsutskottet enligt § 39 riksdagsordningen äger tillgång till alla statsverkets räkenskaper och handlingar, att ingen anvisning kan ske utan Kungl. Maj:ts i statsrådet därom fattade beslut, hvilket genom de i statsrådet förda protokoll blifver konstitutionsutskottet meddeladt, samt att inför Riksdagens revisorer redovisas användandet af hvarje uppkommande tillgång, således äfven af besparingarna. Revisorerna meddela ock numera årligen i sin berättelse uppgifter angående dispositionen af besparingarna å de särskilda hufvudtitlarna. Den af motionären ifrågasatta särskilda redogörelsen i berörda hänseende synes under sådana förhållanden icke vara af behovet påkallad.

Vidkommande motionens innehåll i öfrigt har genom densamma uppmärksamheten riktats å det förhållande att i vissa fall till besparingar, hvaröfver Kungl. Maj:t ägde förfoga, räknats sådana behållningar, som å anslag till nyinrättade tjänstebefattningar uppstått i anledning däraf att anslagen icke kunnat redan från budgetsårets början tagas i anspråk för sitt ändamål, då de nya tjänstebefattningarna först någon tid därefter blifvit tillsatta. Då emellertid enligt utskottets mening dylika behållningar, hvilka stundom kunna uppgå till betydande belopp, icke äro att hänföra till besparingar af den art, hvarom här är fråga, anser utskottet att vid förnyande för nästa statsregleringsperiod af nuvarande bestämmelser om dispositionsrätten öfver besparingarna en förklaring i nu angifvet hänseende bör meddelas.

Utskottet hemställer alltså,

9:o.

att Riksdagen, i anledning af Kungl. Maj:ts förvarande framställning och herr Hedins i ämnet väckta

motion, må besluta, att vid statsregleringen för nästkommande år de i Rikets Ständers skrifvelse den 12 maj 1841 angifna grunder i afseende å dispositionen af besparingarna å hufvudtitlarna fortfarande skola blifva gällande, dock att behållningar, som å anslag till nyinrättade tjänstebefattningar uppstå, innan dessa första gången tillsättas, skola till ett följande års statsreglering reserveras.

Till närmare upplysning om såväl innehållet af riksstaten för år 1905, sådan den blifvit af utskottet förslagsvis upprättad, som ock riksgäldskontorets inkomster och utgifter till 1905 års slut, jämväl sådana de blifvit af utskottet beräknade, får utskottet hänvisa till hoföljande bilagor n:is 1, 2 och 3.

Enligt bilagorna n:is 2 och 3, innefattande förslagsberäkningar öfver riksgäldskontorets inkomster och utgifter från och med den 5 innevarande maj till nästkommande års slut, utgöra riksgäldskontorets *utgifter*:

för tiden från och med den 5 innevarande maj	
till detta års slut	kronor 31,033,372: 92
samt under år 1905	„ 39,326,600: —
	Summa kronor 70,359,972: 92.

Riksgäldskontorets *inkomster* åter hafva upptagits till:

under år 1904, nu befintlig behållning inberäknad, ...	kronor 49,037,245: 38
och under år 1905	„ 39,326,600: —
	Summa kronor 88,363,845: 38.

Inkomsterna och tillgångarna, den nu befintliga behållningen inberäknad, öfverstiga således utgifterna med 18,003,872 kronor 46 öre, utgörande riksgäldskontorets beräknade behållning vid 1905 års slut.

Stockholm den 17 maj 1904.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.

Reservationer:

af herr *F. E. Pettersson*;

vid *punkten 3:o*:

af friherre *N. A. H. Palmstierna* och friherre *J. T. Gripenstedt*.

N:o 1.

för år 1905.

				Kronor	ö.
Utgifter:					
<i>Till betäckande af brist i 1902 års statsreglering</i>				1,445,700	—
<i>Utgifter för år 1905:</i>					
<i>Att utgå från statskontoret:</i>					
Första hufvudtiteln	1,321,000	—	—	1,321,000	—
Andra d:o	4,004,590	—	434,910	4,439,500	—
Tredje d:o	881,750	—	13,450	895,200	—
Fjärde d:o	42,527,986	—	13,098,914	55,626,900	—
Femte d:o	12,997,990	—	8,535,810	21,533,800	—
Sjätte d:o	28,934,615	—	5,644,685	34,579,300	—
Sjunde d:o	8,552,793	—	783,107	9,335,900	—
Ättonde d:o	17,119,229	—	1,593,371	18,712,600	—
Nionde d:o	4,960,300	—	2,250,000	7,210,300	—
Tionde d:o	4,090,990	—	1,556,910	5,647,900	—
<i>Utom hufvudtitlarna:</i>					
För anläggning af en stats- bana från Morjärv till Lappträsk m. m.	—	—	500,000	500,000	—
Summa	125,391,243	—	34,411,157	—	159,802,400
<i>Att utgå från riksgäldskontoret:</i>					
Riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar m. m. förslagsvis				1,076,250	—
Räntor och afbetalningar å statsskulden, förslagsvis			17,470,950	—	
efter afdrag af de till riksgäldskontoret ingående ränte- och kapitalbetalningar, förslagsvis			4,320,300	—	13,150,650
				14,226,900	—
<i>Afsättning till arbetareförsäkringsfonden</i>				1,400,000	—
<i>Afsättning till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande</i>				350,000	—
Summa				177,225,000	—

Bil.

Förslagsberäkning öfver riksgäldskontorets inkomster och

	Kronor.	ö.
Tillgångar och fordringar:		
Riksgäldskontorets kassabehållning den 5 maj 1904	5,290,645	35
Kapitalfordran å tills vidare förräntade medel:		
uppköpta obligationer	2,827,306: 76.	
lån emot reverser	4,500,000: —	7,327,306: 76.
Utländska valutor	11,530,032: 84.	
Saldo å räkning med ett utländskt bankirhus	1,081: 35.	
Fordran af likvidations- och amortissemensfonderna	340: 81.	18,858,761 76
Inkomster:		
Kapital- och ränteinbetalningar å till vissa bestämda föremål anvisade låne- understöd, som förfalla med 2,589,100 kronor, hvaraf beräk- nas inflyta	2,400,000: —	
Ränta å utbetalda belopp från odlingslånefonden	177,969: 43.	
D:o å tills vidare förräntade medel samt å utländska valutor	200,000: —	
D:o å lån till telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende	307,600: —	
Återstoden af 1904 års anslag till riksdags- och revisions- kostnader, aflöningar, annuiteter och räntor	3,258,100: —	6,343,669 43
Upplåning:		
Vid 1903 års riksdag medgifven upplåning för samma och föregående år	4,041,536: 61.	
för år 1904	10,677,600: —	14,719,136: 61.
Transport	14,719,136: 61	30,498,076 54

N:o 2.

utgifter från och med den 5 maj 1904 till samma års slut.

		Kronor	ö.
Utgifter:			
<i>Riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar m. m.</i>			
Riksdags- och revisionskostnader	350,000: —		
Kostnader för Riksdagens hus	200,000: —		
» » » bibliotek	2,988: 39.		
Arfvoden, löner och expenser vid riksgäldskontoret	50,000: —		
Pensioner vid d:o	8,500: —		
Aflöning, resekostnader och expenser för justitieombudsmannen och hans expedition	14,000: —	625,488	39
<i>Annuiteter och räntor:</i>			
Till Hans Maj:t Konungen	300,000: —		
Å 1904 års ränta och annuitetsanslag:			
för 1880 års lån	1,570,338: —		
» 1886 » »	1,039,197: 78.		
» 1887 » »	1,757,178: —		
» 1888 » »	370,000: —		
» 1890 » »	538,261: 11.		
» 1894 » »	270,000: —		
» 1899 » »	898,268: 40.		
» 1900 » »	726,400: —	7,169,643:	29.
Ränta å medgifven och beräknad, ännu icke verkställd upplåning	370,000: —		
Ränta och amortering å Malmö-Billesholms järnvägsaktiebolags af riksgäldskontoret öfvertagna obligationslån	69,720: —		
D:o d:o å af riksgäldskontoret öfvertagna kommunlån	59,621: 81.		
Transport	7,968,985: 10.	625,488	39

	Kronor.	ö.
Transport 14,719,136: 61	30,493,076	54
Vid 1904 års riksdag medgifven upplåning för lån till telegrafstyrelsen för anläggning af vissa interurbana telefonledningar 420,000: —		
för anläggning af lokala telefonnät med förbindelseledningar 1,775,000: —	2,195,000: —	
för beredande åt riksgäldskontoret af kassareserver i utlandet 15,000,000: —	17,195,000: —	
Kronor 31,914,136: 61.		
som minskas med:		
af riksbanken verkställd slutbetalning å lånet, 25,000,000 kronor, af valutan för 1899 års statslån 10,000,000: —		
af telegrafstyrelsen återbetalda lånemedel för telefonväsendets utveckling 1,575,000: —		
verkställd upplåning genom försäljning af obligationer:		
af 1886 års 3 $\frac{1}{2}$ % lån 1,787,217: 77.		
» 1887 » 3 $\frac{1}{10}$ % » 7,000: —	1,794,217: 77.	
af Klintehamn — Roma järnvägsaktiebolag enligt Kungl. brefvet den $\frac{16}{11}$ 1900 återlevererad belopp af från riksgäldskontoret utbetaldt lån å 214,000 kronor..... 750: —	13,369,967: 77.	18,544,168
		84
Transport	49,037,245	38

	Kronor.	ö.
Transport 7,968,985: 10.	625,488	39
Ränta å 4 % för år 1904 å den hos svenska staten in- stående, den ²⁰ / ₁₂ 1907 förfallande andel, 3,000,000 kronor, af köpeskillingen för bandelen Örebro—Frövi af Örebro— Köpings järnväg 120,000: —		
D:o å d:o d:o å den i riksgäldskontoret inestående köpe- skillingen för fastigheten n:o 1 i kvarteret Lejonet i Stock- holm 90,000: —		
Ränta å gamla lånet, å konung Carl XIII:s hemgiftskapital samt å Göta kanals reparationsfond äfvensom inlösnings- provision å Malmö—Billesholms järnvägsaktiebolags förfallna obligationer och kuponger 13,312: 50.	8,192,297	60
Utelöpande förfallna obligationer af 1891 års tillfälliga lån 1,080 —		
I riksgäldskontoret inestående, för försålda mindre kronolägenheter influtna medel 765,843		29
Vid 1879 års riksdag anvisadt anslag, högst 4,000,000 kronor, för inköp af Hallsberg—Motala—Mjölby järnväg, återstoden 730		31
Vid 1902 års riksdag beviljadt anslag, 1,500,000 kronor, till bildande af en lånefond för torfindustriens understödjande, återstoden 1,400,000 —		
Vid 1903 års riksdag anvisade medel till bildande af en lånefond till rederi- näringens understödjande 5,000,000 —		
Vid samma riksdag anvisadt förskott, högst 200,000 kronor, till bestridande af kostnader för en undsättningsexpedition till Södra Ishafvet, återstoden 62,000 —		
Vid samma riksdag till utgående år 1904 anvisadt lån till telegrafstyrelsen för anläggning af vissa interurbana telefonledningar 600,000: —		
Vid 1904 års riksdag till utgående samma år anvisade lån till telegrafstyrelsen: för anläggning af vissa interurbana telefonledningar 420,000: — » fortsatt utveckling af statens telefonväsende i afseende å lokala telefonnät med förbindelseledningar 1,775,000: —	2,795,000	—
Låneunderstöd till enskilda järnvägsanläggningar:		
1896 års fond, 7,500,000 kronor:		
återstoden af 1898 års anslag, 1,500,000 kronor 2,000: —		
» » 1900 » » 1,500,000 » 168,333: 33.		
» » 1901 » » 1,500,000 » 617,000: —	787,333: 33.	
1901 års fond, 7,500,000 kronor:		
återstoden af 1902 års anslag, 1,500,000 » 1,370,000: —		
1903 års anslag 1,500,000: —		
1904 » » 1,500,000: —	4,370,000: —	
Transport 5,157,333: 33	5,157,333	33
Transport 5,157,333: 33	23,999,772	92

			Kronor	ö.
Transport 5,157,838: 33			23,999,772	92
Odlingslånefonden:				
1902 års anslag	1,000,000: —			
efter afdrag af för samma år beräknade, till statskontoret inflytande annuiteter å odlingslån	739,000: —	261,000: —		
1903 års anslag	1,000,000: —			
efter enahanda afdrag	723,100: —	276,900: —		
1904 års anslag	1,000,000: —			
efter enahanda afdrag	762,400: —	237,600: —	775,500	—
Återbetalning till statskontoret af till Riksgäldskontorets förvaltning öfver- lämnade kassabehållningar			6,258,100	—
Beräknad behållning vid 1904 års slut			18,003,872	46
Summa kronor			49,037,245	38

Bil.

Förslagsberäkning öfver riksgäldskontorets

	Kronor.	ö.
Beräknad behållning vid 1905 års början	18,003,872	46
Inkomster:		
Kapital- och ränteinbetalningar å till vissa bestämda föremål anvisade låneunderstöd, som under år 1905 förfalla med 2,814,600 kronor, hvaraf beräknas inflyta	2,534,500: —	
Ränta å utbetalda och beräknade fyllnadsbelopp till odlingslånefonden	218,000: —	
D:o å beräknade utbetalningar till egnahemslånefonden	80,000: —	
D:o å lån från torfindustrifonden	60,000: —	
D:o å lån från rederinäringensfonden	200,000: —	
D:o å lån till telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende	419,000: —	
D:o å köpeskillingen för Trollhätte kanalverk, hvilken ränta skall af kanalverkets inkomster gäldas	208,800: —	
D:o å riksgäldskontorets tills vidare förräntade medel samt å utländska valutor	600,000: —	4,320,300 —
<i>Ersättning af statsverkets medel:</i>		
Motstående för år 1905 upptagna riksdags- och revisionskostnader, aflöningar m. m. äfvensom annuiteter å de fonderade lånen samt räntor och amortering å öfrig statsskuld	18,547,200: —	
efter afdrag af den för riksgäldskontoret under samma år beräknade inkomst af kapital- och ränteinbetalningar	4,320,300: —	14,226,900 —
<i>Upplåning:</i>		
till betäckande af motstående beräknade utgifter:		
för lån till enskilda järnvägsanläggningar	1,500,000: —	
„ odlingslånefonden	240,000: —	
„ lån till telegrafstyrelsen för anläggning af vissa interurbana telefonledningar	1,039,400: —	
Transport	2,779,400: —	36,551,072 46

		Kronor.	ö.
Transport		2,779,400: —	
för anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan		36,551,072	46
trafikerade järnvägar	4,000,000: —		
„ fortsättning af statsbanan från Göteborg till Skee	4,000,000: —		
„ bildande af en egnahemslånefond	10,000,000: —	20,779,400	—
Summa kronor		57,330,472	46

	Kronor.	ö.
Transport 16,726,155: 20		
Ränta å medgifven och beräknad, ännu icke verkställd upplåning 1,460,000: —		
Ränta och amortering å Malmö—Billesholms järnvägsaktiebolags af riksgäldskontoret öfvertagna obligationslån 70,720: —		
Ränta och amortering å af riksgäldskontoret öfvertagna, för teckning af aktier i Skåne—Hallands, Mellersta Hallands och Göteborg—Hallands järnvägsaktiebolag upptagna kommunlån 65,051: 81.	135,771: 81	
Ränta å 4 % för år 1905 å den hos svenska staten inestående den ²⁰ / ₁₂ 1907 förfallande andelen, 3,000,000 kronor, af köpeskillingen för bandelen Örebro—Frövi af Örebro—Köpings järnväg	120,000: —	
D:o å d:o för d:o å den i riksgäldskontoret inestående köpeskillingen, 2,250,000 kronor, för fastigheten n:o 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm.....	90,000: —	
Ränta å Gamla lånet, å konung Carl XIII:s hemgiftskapital samt å Göta kanals reparationsfond äfvensom inlösningsprovision å Malmö—Billesholms järnvägsaktiebolags förfallna obligationer och kuponger, tillsammans 15,227 kronor 50 öre, som för motstående ersättningsbelopp utjämnande upptagits till.....	15,272: 99.	18,547,200 —
Låneunderstöd till enskilda järnvägsanläggningar:		
1905 års anslag	1,500,000	—
Odlingslånefonden:		
1905 års anslag	1,000,000: —	
efter afdrag af för samma år beräknade, till statskontoret inflytande annuiteter å odlingslån.....	760,000: —	240,000 —
Vid 1904 års riksdag till utgående från riksgäldskontoret anvisade medel: lån till telegrafstyrelsen för anläggning af vissa interurbana telefonledningar	1,039,400	—
anslag till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade järnvägar	4,000,000	—
d:o till fortsättning af statsbanan från Göteborg till Skee	4,000,000	—
d:o till bildande af en egnahemslånefond.....	10,000,000	—
Beräknad behållning vid 1905 års slut.....	18,003,872	46
Summa kronor	57,330,472	46